C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-480/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Nr.PIGD 1-25002753-03-21rji-07042025 Judecător: Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

22 iulie 2025 municipiul Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele completului, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 06 martie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului Petrov Andrian împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

a c o n s t a t a t :

La data de 10 ianuarie 2025 în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plîngerea condamnatului Petrov Andrian împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. În motivarea plângerii condamnatul a indicat că, în perioada 26.12.2022-07.03.2023 a fost deţinut în Penitenciarul nr.

11 Bălţi în condiţii inumane, şi anume: supraaglomerare, nu se respectă norma spaţiului locativ de 4 m^2; celula populată cu diferite insecte; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; apa potabilă de calitatea rea; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor; asistenţa medicală necalitativă; hrana necalitativă. Ulterior a fost deţinut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 07.03.2023-19.12.2024 în condiţii inumane, şi anume: supraaglomerare, nu se respectă norma spaţiului locativ de 4 m^2; celula populată cu diferite insecte; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; apa potabilă de calitatea rea; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor.

Condamnatul Petrov Andrian solicită constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei, şi anume în Penitenciarul nr. 11 Bălţi, şi în Penitenciarul nr. 2-Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 06 martie 2025 Se admite plîngerea condamnatului Petrov Andrian împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Petrov Andrian a fost deţinut în perioada 26.12.2022-07.03.2023 în Penitenciarul nr. 11 Bălţi în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 71 (şaptezeci şi una) zile, *în calitate de condamnat.*

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Petrov Andrian cu 07 (şapte) zile, pentru perioada de 70 (şaptezeci) zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr. 11 Bălti cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privinţa perioadei rămase de 1 (unu) zile, care nu a putut fi redusă, de fiind lăsat în continuare la termenul de executare a pedepsei, or, sfârşitul termenului este 26.06.2029.

S-a constatat faptul că, Petrov Andrian a fost deţinut în perioada 07.03.2023-03.02.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a

libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 700 (şapte sute) zile, *în calitate de condamnat.*

În condiţiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Petrov Andrian cu 70 (şaptezeci), pentru perioada de 700 (şapte sute) zile (699+1) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Petrov Andrian prin sentinţa Judecătoriei Edineţ, sediul Briceni din 07.06.2024, sub formă de închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani 06 (şase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, *în total s-a redus cu 77 (şaptezeci si şapte) zile.*

A fost administraţiile Penitenciarului nr. 11 Bălţi şi nr. 2 Lipcani să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitând casarea încheierii, cu respingerea plângerii condamnatului ca neîntemeiată și tardivă, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, care cu certitudine dovedesc că, condamnatului Petrov Vladimir în Penitenciarele nr.11 Bălți și nr.2 Lipcani i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Consideră că, judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Conform prevederilor art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință, până la data examinării cauzei, nu a parvenit.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia că, cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenţie a condamnaţilor.

Potrivit art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Potrivit art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, (4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează că, judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de partea apărării în interesul condamnatului Petrov Andrian împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat

complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude că, judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Petrov Andrian în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, în perioada 26.12.2022-07.03.2023 în Penitenciarul nr. 11 Bălţi, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 71 zile *în calitate de condamnat, precum și-n perioada 07.03.2023*-03.02.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 700 zile *în calitate de condamnat.*

Potrivit plângerii înaintate, Petrov Andrian susține că, s-a deținut în Penitenciarul 11 Bălți, în condiții inumane, și anume: supraaglomerare, nu se respectă norma spaţiului locativ de 4 m^2; celula populată cu diferite insecte; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; apa potabilă de calitatea rea; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor; asistenţa medicală necalitativă; hrana necalitativă; și-n Penitenciarul nr.2 Lipcani invocând: supraaglomerare, nu se respectă norma spaţiului locativ de 4 m^2; celula populată cu diferite insecte; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor; apa potabilă de calitatea rea; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor.

Potrivit raportului prezentat de administrația penitenciarului, Petrov Andrian s-a deținut în:

- în Penitenciarul nr. 11 Bălţi, în perioada 26.12.2022-07.03.2023. Totodată, potrivit informaţiei accesate de pe portalul ANP-lui, persoana vizată, a fost deţinută în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, în următoarele celule şi respectiv, perioade de timp: celula nr. 15, în perioade de timp cuprinse între 26.12.2022-30.12.2022 cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 16,51 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,00 m^2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială si cu uşă. Dimensiunea geamului: 1,01 x 0,95 m. Cifra deţinuţilor a variat între 4 şi 6 persoane.celula nr. 17, în perioada de timp cuprinsă între 30.12.2022-

31.03.2023cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 28,92 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,44 m^2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamurilor: 1,00 x 0,91 m şi 1,00 x 0,90 m. Cifra deţinuţilor a fost de 12 persoane.celula nr. 59, în perioada de timp cuprinsă între 31.01.2023-07.03.2023 cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 50,06 m^2, unde blocul sanitar constituie 2,82 m^2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamurilor: 1,08 x 1,20 m şi 1,00 x 0,90 m. Cifra deţinuţilor a variat între 9 şi 15 persoane.

Astfel, studiind raportul prezentat de către administraţia instituţiei penitenciare, instanţa a stabilit că, informaţia cu privire la suprafaţa celulelor în care a fost deţinut Petrov Andrian se referă la o suprafaţă totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare.

-în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în sectorul de detenţie de tip semiînchis. Condamnatului Petrov Andrian i-a fost acordat dreptul, în intervalul de timp de la deşteptare pînă la stingere (6.00-22.00) să se deplăseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limetele stabilite de administraţia penitenciarului. În perioada deţinerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani, Petrov Andrian a fost deţinut în celula nr. 26. *Celula nr.26* reprezintă o încapere cu suprafaţă totală de 67,8 m^2, situată în blocul locativ nr. 2. În celula respectivă se deţin 38 condamnaţi. Iluminarea naturală este asigurată prin 3 geamuri de tip termopan, cu dimensiunea 1,20x2,00 m., care se deschide pentru asigurarea ventilaţiei naturale. Celula nr. 26 a fost şi este în stare bună, reparaţie capitală nu necesită. Pereţii celulei sunt tencuiţi şi vopsiţi. Starea sanitară a celulei este bună.Celula este amenajată cu 38 locuri individuale de somn (19 paturi cu 2 nivele), 2 mese, 7 noptiere, 2 scaune, 1 dulap, 1 cuier pentru haine.

Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Petrov Andrian în instituțiile penitenciare supra vizate în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani și nr.11 Bălți, prin prisma celor invocate de către

condamnatul Petrov Andrian a celor statuate în rapoartele prezentate de administrația penitenciarelor, cât și ținând cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Petrov Andrian s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției, or, administrația instituțiilor penitenciare supra vizate, nu au prezentate probe pertinente în acest aspect.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, în condițiile plasării condamnatului Petrov Andrian în celule supraaglomerate, nefiind asigurată norma spațiului locativ de $4m^2$ pentru fiecare deținut, ce constituie încălcări vizate în Rapoartele CPT, respectiv condamnatul s-a confruntat cu dificultăți, care au depășit semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, astfel atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Concomitent, instanța analizând toate circumstanțele invocate în cererea condamnatului, judicios a constatat că acesta s-a deținut în condiții unde celulele sunt poluate cu insecte parazitare, lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor, or, administrația instituțiilor penitenciare supra vizate, nu au prezentate probe pertinente în acest aspect.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor, motiv pentru care la caz judecătorul de instrucție temeinic a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod de procedură penală, care în opinia Colegiului este una echitabilă, or, reducerea totală dedusă în mărime de 77 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Finalmente, Colegiul consideră că solicitarea recurentului privind respingerea cererii condamnatului ca tardivă, urmează a fi respinsă, or, plângerea numitului a fost depusă pe parcursul detenţiei în condiţii pe care le consideră precare, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. art. 473^2, 473^3 şi art. 473^4 CPP au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare la 01.01.2019 şi modificate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023, în vigoare la 22.08.2023 se constată că, prevederile art. 473^2 alin. (5) CPP au fost respectate pe deplin.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează că,

cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 06 martie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului Petrov Andrian împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache